

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Univers[ae] Quaestiones ad Conscientiam recte aut prave
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

6 De iure canonico.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

dubitari non posse, quin Romanus Pontifex possit ex causa hunc, vel illum soluere aliquo vinculo iuris diuini: hoc enim constat ex vsu in Ecclesia recepto, quo soluit aliquos nexu, & obligatione voti, vel iurifurandi; cum tamen vtrumque vinculum sit diuini iuris. Dicimus (ex causa) nam conuenit inter omnes, vt docet Panorm. in cap. praedict. Non est. nu. 2. Cum summus Pontifex soluit aliquem vinculo iuris diuini, vt pote, voti, vel iurifurandi sine causa, tunc is, qui soluitur, tutus non est apud Deum. Hoc idem tradit Innocen. in cap. Cum inter. de Renuntiat. & c. Cum ad Monasterium, de Statu Regular. & Archidiaconus in cap. Florentinum. dist. 85. & Glossa in c. Quanto de Iurisdictione. quam Glossam communitet omnes sequuntur iuris canonici interpretes, teste eodem Panorm. Objicies, inferior non potest superioris legem relaxari, sed interpretari tantum; & declarare: ergo Rom. Pontifex nequit quempiam à iure diuino excipere, vel eximere. Respondeo, Rom. Pontificem id facere tanquam Vicarium CHRISTI, qui cum Dei vice fungatur in terris, id iuris & potestatis habet, vt si subit causa, loco Dei, hunc vel illum hominem à iuris diuini vinculo, & nexu soluat: Matt. 16. Petro enim, & in ipso Successoribus dictum est: Quidquid ligaueris, & quidquid solueris super terram, erit ligatum, & solutum in caelis, & illa superiora: Ibid. Tibi dabo clauis regni caelorum, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam.

De Iure Canonico.

CAP. VI.

PRIMO quaeritur, Quid nomine iuris Canonici intelligatur? Respondeo, dictum est ius Canonicum à Canone, Graeco nomine; Canon vero Graece significat Regulam: vnde ius Canonicum appellatum est, quia Regulas Ecclesiasticas continet: & ideo dictum etiam est ius Ecclesiasticum; in super Pontificum, quia constat ex responsis, decretis, & sanctionibus Romanorum Pontificum: Canones vero dicuntur Constitutiones Conciliorum, quae Generalia sunt, Nationalia, vel Prouincialia. Constat etiam ius Canonicum aliquando ex legibus ciuilibus, videlicet Constitutionibus Imperatorum, & veterum Iuris prudentum responsis: quae quidem quatenus iure Canonico approbantur, & confirmantur, vim & locum habent in Ecclesia: alia vero minime.

Secundo quaeritur, Quot, & quibus libris constat Canonicum ius? Respondeo, ius Canonicum contineri in Collectione Decretorum facta à Gratiano, quae vulgò dicitur Decretum Gratiani; & in libro Decretalium, in quem collectae sunt Romanorum Pontificum constitutiones, iussu Gregorij IX. & in Sexto, in quo continentur aliae Constitutiones Romanorum item Pontificum collectae auctoritate Bonifacij VIII. & in Clementinis, quae sunt Constitutiones à Clemente V in Concilio Viennensi conditae, & in Extrauagantibus auctoritate Ioannis XXII. promulgatae.

Tertio quaeritur, An quod in Decreto dixit Gratianus, habeat vim iuris? Respondeo, minime, quia Gratianus non habuit auctoritatem iuris, vel legis condende. Ita Card. Alexandrinus in Praemium Decretalium. nu. 2. immo Glossa in §. Necessario. dist. 85. & §. Hac auctoritate. 13. qu. 2. falsi Gratiani coarguit. Vade testimonia quae desumpta ex Conciliis, & legibus, & Constitutionibus Pontificiis, & ex S. Patribus, non habent plus auctoritatis, quam habeant in his, à quibus acceptae, teste Ioann. Andr. cap. 2. de Rescript. Et propterea si in medium profert leges, quae alia correctae sunt, vel sublatae, vel mutatae, vel aliis legibus, & Constitutionibus contrariae, auctoritatem non habent. Glossa in cap. Nouis. de Iudiciis. & in c. de Rebus Eccles. non alienan.

Quarto quaeritur, An talis liber Decretorum, tanquam authenticus sit approbatus, ita vt sit vtendum eo in Iudiciis, & in Scholis. Respondeo cum Ioanne Andrea in cap. 2. de Rescript. minime. Cardinalis vero Alexandrinus ait, in Praem. 5. numer. 2. à maioribus esse vsu approbatum, & in Scholis receptum, & in Iudiciis causarum, & in interpretacionibus Doctorum allegari solitum, & proinde au-

thenticum esse ad probandum talia, quae in eo libro continentur, qualia sunt ius in locis, ex quibus deprompta sunt: nihilominus nullam maiorem auctoritatem habere, quam habeant ibi, vnde accepta sunt.

Quinto quaeritur, Liber Decretalium quantum habeat auctoritatem? Respondeo, tantam, quantum dedit eis Gregorius IX. in Praemio eius libri, ad finem, his verbis: *Voletis igitur, vt hac tantum compilatione vniuersum in Iudiciis, & in Scholis, districtius prohibemus, ne quis praesumat aliam facere absque auctoritate Sedis Apostolicae specialis.* Talem etiam dedit auctoritatem sexto Decretalium libro Bonifacius VIII. vt constat ex Praemio eius libri, illis verbis: *Et ut tamini de cetero in Iudiciis, & in Scholis, nullas alias praeter illas quae inferuntur, aut specialiter referuntur Decretales, aut Constitutiones à quibuscumque nostris Praedecessoribus Romanis Pontificibus post editionem dicti Voluminis (videlicet Gregoriani, vt ait Glossa) promulgans, recepturi ulterius, aut pro Decretalibus habituri.* Eadem auctoritatem tribuit Clementinis Ioannes XXII. vt constat ex Praemio Clementinarum, ad finem, ita dicens: *Per Apostolica scripta mandantes, quatenus eas proprio affectu, & studio alacri eis sic nobis manifestatis, & cognitis, vsuri de cetero in Iudic. & Scholis.*

De Iure Ciuili.

CAP. VII.

PRIMO quaeritur, Quid appellatione iuris Ciuilis significetur? Respondeo, ius ciuile dupliciter accipitur; vno modo, vt est ius Imperatorum, & Principum Ciuilium auctoritate, & voluntate constitutum: & tunc distinguitur à iure naturali, & Gentium, diuino, & Canonico. Altero modo sumitur, quatenus est ius, quod vnaquaque ciuitas constituit: at in praesenti accipitur primo modo.

Secundo quaeritur, Ex quibus constat ius ciuile? Respondeo, constare, teste Papiniano Iuriconsulto, in *Libro autem, ff. de Iustit. & iure, ex legibus, Plebiscitis, Senatusconsultis, Decretis Principum, Responsis prudentum, edictis Praetorum.* Leges intelligit Papinianus, Constitutiones totius populi auctoritate latas: In his continebantur leges, quae dicuntur Duodecim Tabularum, & leges editae à septem Regibus Romanorum. Plebiscita dicuntur, quae Plebs Romana, vna cum Tribuno plebis condidit: vnde dicebantur etiam leges Tribunitiae. Senatusconsulta sunt leges, quas Senatus ferebat ad populum. Decreta Principum, sunt Constitutiones Imperatorum. Responsa prudentum erant ea, quae Iuriconsulti veteres, vt Papinianus, Scaeuola, Sabinus, Alphanus, Proculus, Labeo, Priscus, Iabolenus, Ulpianus, Paulus, Pomponius, Caius, Florentinus, Marcellus, Martianus, Hermogenianus, Africanus, & alij respondebant, quae auctoritate Imperatorum vim legis obtinuerunt. Edicta Praetorum Romae dicebantur, quae Praetores antequam ius redderent, solebant proponere, vt scirent, quod ius, de qua re quisque dicturus esset, seque praemuniret. *In Necessarium, §. Eodem. ff. de Origine iuris.* Haec omnia continentur in tribus Tomis Digestorum, & Codice Iustiniani Imperatoris, & in quatuor Libris Institutionum, Auctore eodem Iustiniano, & in Volumine, quod vulgò dicitur, in quo sunt Nouellae Constitutiones Iustiniani, Authentica nominatae, & tres posteriores libri Codicis, & duo libri Feudorum, & Constitutiones Frederici II. Imperatoris, itemque duae Extrauagantes Henrici VII. & Tractatus de Pace Constantiae.

Possent hoc loco tractari de iure Regio, quod habet Rex, aut Princeps in subditos: sed de eo suis locis egimus Tom. 2. Illud addendum hic censui, quod ad Angliae Reges spectat, Edictis, & Comitiorum statutis sibi subiectos praecipientes Haereticorum Ecclesias, preces, conaciones, ceterumque cultum sub grauissimis penis adire, & frequentare. Audio enim non desisse, qui perperam interpretentur ea, quae nos de ciuili modi edictis Tom. 1. c. 11. q. 2. & c. 4. & c. 27. q. 5. Na perspicuum est, vt dixi, non licere Catholico Ecclesias, seu conuenticula Haereticorum adire, vt haeretico Principi obediat id praecipienti, vt ea ratione Catholici haeresim profitem videntur. Cu-